

Vastaus SDP:n valtuustoryhmän valtuustokysymykseen vaaterahasta päiväkotityöntekijöille

Valmistelija: hallintojohtaja Sanna Ylinampa, puh. 040 6530 774, sanna.ylinampa@kittila.fi

Vastauksena SDP:n valtuustokysymykseen todetaan seuraavaa:

On tosiasia, että päiväkodeissa ollaan ulkona säällä kuin säällä. Laadukkaat ja lämpimät ulkoilu-vaatteet ovat tarpeen, kun ulkona ollaan töissä useita tunteja työajasta. Päiväkotien työntekijät kustantavat ulkoilu- ja sisävaatteensa sekä työkenkensä itse. Päiväkodeissa työskennellään myös iso osa ajasta lasten tasolla lattialla leikkien, mikä kuluttaa housunpolvia. Työvaatteet likaantuvat ja lähes jokapäiväinen pesu kuluttaa vaatteita. Varsinkin alle 3- vuotiaiden ryhmässä työskentelevien vaatteet ovat usein koetuksella, sillä vaatteita pestään usein jo hygieniasyistä.

Vaateraha päiväkotityöntekijöille on ollut keskustelun aiheena työehtosopimusneuvotteluissa. Yhä useampi kunta on päättänyt korvata työvaatteita oma-aloitteisesti, ja TEHY:n selvityksen mukaan noin 8 % sen jäsenistä saa työnantajalta vaaterahaa. Joissakin kunnissa maksetaan vaaterahaa esimerkiksi 50-100 euroa kerran vuodessa. Joissakin kunnissa taas maksetaan esimerkiksi 6 euron korvaus vaaterahana kuukausittain. Tehyn kyselyssä eräs metsäryhmässä työskentelevä työntekijä kertoi saavansa 500 euron vaaterahan. Valtaosalle Tehyn kyselyyn vastanneista ei makseta vaaterahaa lainkaan. Vaaterahan maksaminen on myös kunnissa osin väistynyt trendi, ja osa sanoo saaneensa sitä joskus, mutta sittemmin etu on poistunut.

Verottaja on ohjeistanut, että verovelvollisen työssä tai virassa käyttämästä vaateuksesta aiheutuneet menot ovat yleensä elantokustannuksia, jotka eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia menoja. Työvaatteista voidaan myöntää verotuksessa vähennystä silloin, jos työpukua ei voi käyttää muuten kuin työtehtävissä tai jos vaatetusmenot ovat olennaisesti tavanomaista suuremmat sen vuoksi, että työ kuluttaa vaateista erityisen paljon tai työ on erityisen likaista.

Työhön tai virkaan liittyviä työpukuja, joita ei voi käyttää muualla kuin työtehtävissä, ovat esimerkiksi sotilaan, poliisin tai papin virkapuvut ja esiintyvän taiteilijan tavanomaisesta poikkeavat, rajoitettuun käyttöön tarkoitettuihin esiintymisasut. Jos työ on vaateista kuluttavaa tai erityisen likaista,

työn laadun vaatimien suojavaatteiden ja -takkien hankintamenot sekä pesemis- yms. kulut ovat vähennyskelpoisia. Tällaisia suojavaatteita tarvitsevat esimerkiksi työn likaisuuden vuoksi paineasti-
aintarkastajat ja työn laadun vuoksi leipurit ja sairaanhoitohenkilökunta.

Jos työnantaja hankkii työpuvut tai suojavaatteet, ei vaatteiden hankkimisesta tai käytöstä aiheutuneista kuluista voida myöntää vähennystä. Jos työnantaja kustantaa vain osan työvaatteiden hankintakuluista, vähennystä on mahdollista saada verovelvolliselle itselleen maksettavaksi jääneiden kustannusten osalta.

Verottajan viimeisin kanta kannattaa tarkistaa aina verotoimistosta.

Kittilän kunnassa on tällä hetkellä käytäntönä, että teknisellä toimialalla työvaatteet hankitaan työnantajan toimesta ravinto- ja siivouspuolen työntekijöille, timpureille, reittityöntekijöille, kiinteistönhuoltajille sekä puistotyöntekijöille ja sivistystoimessa liikuntapaikkahoitajille. Kunta hankkii työvaatteet tietyiltä työvaatetoimittajilta. KVTES VI luvun 2 § Kustannusten ja luontoissuoritusten korvaukset, saadaan lisätietoa asiaan sekä tuntipalkkaisten osalta TTES 44 § 3 momentista.

Vaatetuksesta on käyty varhaiskasvatuspäällikkö Marketta Toivolan mukaan varhaiskasvatuksessa keskustelua siitä näkökulmasta, että jos työnantaja hankkii työpukuja, vaatii se useita eri asukokonaisuuksia niin sisä- kuin ulkokäyttöön. Vaihtoehto olisi työläs ja kallis ratkaisu esimerkiksi sijaisien ja tilapäisien työntekijöiden kohdalla. Varhaiskasvatuspalveluiden kanssa yhteistyössä olisi hyvä selvittää, olisiko vaateraha parempi vaihtoehto kuin työpukujen hankinta työnantajan toimesta, mikäli vaatekustannusten korvaamiseen päiväkotityöntekijöille päädytään.

Johtopäätöksenä todetaan, että työntekijöiden tasavertaisen kohtelun näkökulmasta työnantajan toimesta olisi hyvä käydä tarkentavaa keskustelua työvaatekustannusten korvaamisesta jossain muodossa myös varhaiskasvatuksen työntekijöille. Keskustelun pohjalta varattaisiin tarvittavat määrärahat vuoden 2024 talousarvioon. Päiväkotityöntekijöiden vaatekustannusten korvaamista joko vaaterahana tai työnantajan hankkimana työasuna puoltaisi eri työntekijäryhmien tasapuolinen kohtelu kunnan eri toimialoilla. Vaatekustannusten korvaamisella olisi todennäköisesti myönteisiä vaikutuksia myös työntekijöiden rekrytointiin ja siihen, kuinka houkuttelevana Kittilän kunnan varhaiskasvatuksen tehtävät koetaan alan työntekijöiden keskuudessa.